

สารนิพนธ์เรื่อง	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลปกครองกรณีการชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด แก่หน่วยงานทางปกครอง
คำสำคัญ	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท/คดีปกครอง/ค่าสินไหมทดแทน/ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่/หน่วยงานทางปกครอง
นักศึกษา	ชุตินา ภูบุญเต็ม
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.ตรีเพชร จิตรมहिมา
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (Mediation of Dispute) เป็นวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกอย่างหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นการดำเนินการที่มีกระบวนการไม่ยุ่งยากและไม่ซับซ้อน สามารถระงับข้อพิพาทได้อย่างรวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูง อีกทั้งผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการไกล่เกลี่ยยังเกิดจากการที่คู่กรณีได้มีส่วนร่วมในการระงับข้อพิพาท การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจึงอาจเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการระงับข้อพิพาททางปกครอง (Administrative Dispute) อันจะส่งผลทำให้ข้อพิพาททางปกครองนั้นสามารถระงับลงได้โดยไม่ต้องใช้การดำเนินกระบวนการพิจารณาทั่วไปที่อาจต้องใช้ระยะเวลายาวนานในการดำเนินคดี และผลของคำพิพากษาอาจจะไม่เป็นไปตามความประสงค์ของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย

สารนิพนธ์นี้จึงมุ่งศึกษาการนำวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกโดยการไกล่เกลี่ยมาใช้กับคดีปกครองที่เป็นการเรียกร้องค่าเสียหายของฝ่ายปกครอง (Administration) จากการทำละเมิดในกรณีที่กระทรวงการคลังกำหนดให้ไม่ต้องปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นคดีปกครองประเภทหนึ่งที่สามารถใช้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ เนื่องจากคดีประเภทนี้ ฝ่ายปกครองมีอิสระในการใช้ดุลพินิจ (Discretion) เรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ต้องชดใช้ และคดีประเภทนี้ หากรอจนกระทั่งมีคำพิพากษาถึงที่สุดก็อาจทำให้ความเดือดร้อนเสียหายที่หน่วยงานทางปกครอง (Administrative Agencies) อาจได้รับเพิ่มมากขึ้น และอาจส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) นอกจากนี้ ยังเกิดปัญหาในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่ล่าช้า ซึ่งมีผลให้เกิดภาระในเรื่องดอกเบี้ยที่เกิดจากค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่เนิ่นนานออกไป

โดยจะส่งผลให้ผู้ที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (Compensation) ต้องมีภาระเพิ่มเติมในการที่ต้องชำระดอกเบี้ยตามระยะเวลาที่ใช้ไปในระหว่างการศึกษาพิพาทคดี และจากการศึกษาวิจัยพบว่าศาลที่ทำหน้าที่พิจารณาพิพาทคดีปกครองในหลายประเทศ รวมทั้งศาลปกครองในสาธารณรัฐฝรั่งเศสและในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีต่างก็ตระหนักถึงปัญหาการอำนวยความสะดวกทางปกครองที่ล่าช้า และผลของคำพิพากษาที่อาจไม่เป็นไปตามความมุ่งหวังของคู่กรณี จึงมีการตราบทบัญญัติกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร (Written Law) เพื่อเป็นทางเลือกให้คู่กรณีสามารถระงับข้อพิพาททางปกครองด้วยวิธีอื่นนอกจากวิธีพิจารณาทางศาล และให้อำนาจศาลปกครองดำเนินการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอื่นได้ โดยเฉพาะการระงับข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ย

อย่างไรก็ตาม กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองของประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลปกครองระงับข้อพิพาททางปกครองโดยการไกล่เกลี่ยได้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการคดีในศาลปกครอง และเป็นการอำนวยความสะดวกทางปกครอง (Administrative Justice) โดยให้คู่กรณีมีทางเลือกในการตัดสินใจยุติข้อพิพาทลงด้วยความสมัครใจและเป็นไปตามความมุ่งหวังของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายในเวลาอันสั้น จึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง เพื่อให้ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในประเด็นการชำระค่าสินไหมทดแทน เพื่อความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้แก่หน่วยงานทางปกครองได้ต่อไป